

دلایل خانوادگی اعتیاد نوجوانان

• رزگار عبداللهی

۱- عدم شناخت و آگاهی خانواده:

بسیاری از صاحب نظران معتقدند، لازم است خانواده‌ها آموزش‌های لازم را برای پیشگیری از اعتیاد نوجوانان دریافت کنند، زیرا بسیاری از افرادی که معتاد شده‌اند، در خانواده‌هایی رشد یافته‌اند که از پیامدهای واقعی اعتیاد آگاهی نداشته‌اند. عدم آگاهی خانواده‌ها از پیامدهای اعتیاد (به‌ویژه مواد اعتیادآور جدید) می‌تواند شرایط را برای اعتیاد نوجوانان فراهم کند. بنابراین، عدم آگاهی والدین از ویژگی‌های اعتیاد و پیامدهای آن یکی از دلایل اعتیاد است.

۲- اعتیاد والدین:

فرزندان بیش از هر کسی از والدین خود تأثیر می‌پذیرند و رفتارهای درست یا غلط والدین می‌تواند به‌طور مستقیم در رفتار فرزندان تأثیر داشته باشد.

پژوهش‌ها نشان داده‌اند که اعتیاد والدین یکی از دلایل گرایش نوجوانان به موادمخدر است. وجود یک فرد معتاد در خانواده، به‌ویژه اگر آن فرد یکی از والدین باشد، از دلایل اصلی گرایش نوجوانان به سوءمصرف موادمخدر است. بنابراین، نوجوانانی که دارای والدین معتاد هستند، بیش از دیگران در معرض اعتیاد قرار دارند.

۳- کمبود محبت:

وقتی ارتباط عاطفی میان والدین و نوجوان وجود نداشته باشد، و نوجوان احساس کند که از سوی والدین مورد بی‌محبتی قرار می‌گیرد، دست‌نیاز به‌سوی دیگران دراز می‌کند. در چنین شرایطی، افراد سودجو برای نوجوانان دام می‌گسترانند و با برقراری ارتباط عاطفی دروغین، او را به‌سوی انحراف و سوءمصرف موادمخدر می‌کشانند.

۴- افراط در محبت:

گرچه عدم محبت والدین باعث می‌شود نوجوان در معرض اعتیاد قرار گیرد، لیکن محبت زیاد نیز می‌تواند برای او خطرناک باشد. نوجوانانی که لوس بار می‌آیند و عادت دارند در کمترین زمان به خواسته‌های خود دست یابند، در معرض اعتیاد هستند. چنین افرادی در جامعه نیز نمی‌توانند روابط منطقی ایجاد کنند و در خطر آسیب اعتیاد هستند.

۵- خشونت خانوادگی:

شمار زیادی از نوجوانان، به‌ویژه پسران، به علت بدرفتاری والدین و خشونت‌های خانوادگی کج‌رو شده‌اند و به سوء‌مصرف موادمخدر رو آورده‌اند. بنابراین، خطر اعتیاد برای نوجوانانی که دارای والدین خشن و محیط خانوادگی ناآرام هستند، بیشتر از سایرین است.

۶- اختلاف بین والدین:

خانواده حریم امن و آسایش است. در صورتی که بین والدین اختلاف و درگیری وجود داشته باشد، آرامش از نوجوانان سلب می‌شود. در چنین خانواده‌هایی، فرزندان سعی می‌کنند بیشترین وقت خود را در خارج از خانه سپری کنند و این شرایط، فرصت خطرناکی برای ارتباط نوجوانان با دوستان ناپاب است که می‌تواند زمینه‌ساز اعتیاد باشد.

۷- کنترل بیش از حد فرزندان:

گرچه کنترل منطقی نوجوانان برای تربیت آن‌ها لازم است، ولی کنترل بیش از حد نوجوانان نیز آن‌ها را وابسته بار می‌آورد. چنین نوجوانانی فقط تا زمانی که در خانه حضور دارند، تحت کنترل خانواده هستند و به محض اینکه از چشم والدین دور شدند، برای خالی کردن عقده‌های خود ممکن است به موادمخدر گرایش پیدا کنند.

۸- مشغله کاری والدین:

یکی از وظایف والدین، تأمین معیشت خانواده است و آنها مجبورند بخشی از وقت خود را در محیط کار بگذرانند، لیکن اهمیت تربیت فرزندان نیز کمتر از معیشت آنها نیست. مشغله بیش از حد والدین و عدم توجه آنها به تربیت، تفریح و گفت‌وگو با نوجوانان می‌تواند زمینه را برای گرایش آنها به اعتیاد فراهم کند.

۹- فقر و مشکلات

معیشتی:

کسی نمی‌تواند بگوید که فقر به‌تنهایی عامل اعتیاد است، زیرا افراد فراوانی وجود دارند که در عین فقر، بسیار شرافتمند زندگی می‌کنند و به موادمخدر نیز گرایش ندارند، لیکن این واقعیت را نمی‌توان از نظر دور داشت که عدم تأمین نیازهای اولیه می‌تواند باعث سرخوردگی نوجوانان و گرایش آنها به موادمخدر شود.

۱۰- ثروت زیاد

همان‌طور که فقر می‌تواند باعث سرخوردگی نوجوانان شود، ثروت زیاد نیز باعث می‌شود نوجوان بی‌توجه به نیازهای واقعی، برای کسب لذت بیشتر به موادمخدر گرایش پیدا کنند. لازم است خانواده‌ها حتی اگر توانایی مالی بالایی دارند، اجازه ندهند نوجوانان احساس کنند هر چیزی را باید امتحان کنند و هر وقت بخواهند از هر امکانی برخوردارند. امکانات باید منطقی و به موقع در اختیار نوجوان قرار گیرد.